

Stanowisko nr 7/19
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 9 lipca 2019 r.

w sprawie podjęcia działań dotyczących utworzenia izby pamięci ofiar obozu zagłady *Fort III Pomiechówek* z okresu II Wojny Światowej

Komisja Kultury i Dziedzictwa Narodowego Sejmiku Województwa Mazowieckiego, w dniu 3 czerwca 2019 r., odbyła wyjazdowe posiedzenie na terenie Gminy Pomiechówek, połączone z wizją lokalną w Forcie III Pomiechówek Twierdzy Modlin. Fort III to zapomniane współcześnie miejsce kaźni, naznaczone krwią, cierpieniem i śmiercią tysięcy obywateli polskich – ofiar niemieckiego terroru w okresie II Wojny Światowej. Fort, w tomie 13 Archiwum Ringelbluma, wymieniany jest w jednym rzędzie z obozami zagłady w Chełmnie nad Nerem oraz Treblince i określany mianem „preludium do Holocaustu”.

Obecnie Fort III jest miejscem zaniedbanym, porastającym dziką roślinnością, zamkniętym i niedostępnym dla zwiedzających, chcących oddać hołd pomordowanym, w tym dla rodzin ofiar i żyjących jeszcze ostatnich świadków tragicznych wydarzeń. W br. mija 10 lat od podjęcia pierwszych prób upamiętnienia miejsca zagłady w Pomiechówku. Jak dotąd przeprowadzono fragmentaryczne ekshumacje w części obiektu, znajdując szczątki kilkudziesięciu osób. Przebadanie kilku hektarów całego Fortu wymaga ogromnych środków. Zdaniem Komisji, zbyt długo trwa sprawa uporządkowania tego miejsca. Należy podjąć jak najszybsze działania, prowadzące do należytego upamiętnienia ofiar Fortu III Pomiechówek, w które włączy się strona rządowa, samorządowa i organizacje pozarządowe. Konieczne jest wypracowanie konkretnych działań, rozwiązań formalno-prawnych oraz finansowania przedsięwzięcia, np.: utworzenia izby pamięci i w przyszłości muzeum. Sam obiekt, oprócz potrzebnego miejsca pamięci, mógłby być także przykładem doskonale zachowanej, autentycznej architektury fortyfikacyjnej oraz miejscem, przypominającym o bohaterskiej obronie Fortu we *Wrześniu 1939 r.*

Sejmik zwraca się z prośbą do Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Województwa Mazowieckiego o podjęcie wspólnych działań, zmierzających do rozwiązania tej ważnej dla obywateli Rzeczypospolitej kwestii upamiętnienia ofiar Fortu III Pomiechówek Twierdzy Modlin i przywrócenia do świadomości społecznej miejsca, naznaczonego tak wielkim cierpieniem. Sejmik zwraca się również z wnioskiem o przekazanie obiektu Fortu na rzecz instytucji, zajmującej się kulturą i dziedzictwem narodowym.

Wszyscy, szczególnie rodziny ofiar, oczekują, że Fort III Pomiechówek stanie się trwałym miejscem pamięci narodowej, z godnym upamiętnieniem ofiar i nie pozwoli na zapomnienie strasznej historii. Jest to naszą powinnością i obowiązkiem wobec naszych przodków, którzy zapłacili tak wysoką cenę za Ojczyznę.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Mazowieckiego

Ludwik Rakowski